

ODRŽAN OKRUGLI STOL U ORGANIZACIJI HKA-e

Urbanističke vizije Zagreba 21. stoljeća

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Građani moraju biti informirani i uključeni u provedbu gradskih projekata, zaključili su sudionici okruglog stola *Urbanističke vizije Zagreba 21. stoljeća*

Prostori gradskih projekata najvredniji su i najvažniji prostori grada za njegov budući razvoj. S obzirom na to da oni određuju njegov budući identitet, gospodarski i kulturni razvoj te podižu kvalitetu života u gradu, građani moraju biti informirani i uključeni u sve etape provedbe gradskih projekata. To je glavni zaključak okruglog stola "Urbanističke vizije Zagreba 21. stoljeća – Veliki projekti Grada", održanog 21. studenoga 2018. u organizaciji Hrvatske komore arhitekata (HKA).

Okrugli stol, na kojemu se razgovaralo o velikim projektima kojima se mogu potaknuti promjene u prostoru u cilju poboljšanja kvalitete života, održan je u Hrvatskom muzeju arhitekture u Zagrebu. Neki od tih većih gradskih projekata jesu prostor Tvornice željezničkih vozila "Gredelj", Zagrebački velesajam, bolnica u Blatu i blok Paromlin.

Sudionici okruglog stola, Sanja Jerković, dipl. ing. arh., pročelnica Ureda za strategijsko planiranje i razvoj grada Zagreba, prof. dr. sc. Anka Mišetić, sociologinja na Studiju dizajna, dr. sc. Irena Đokić, viša znanstvena suradnica na Ekonomskom institutu, i Tomislav Dumančić, voditelj Odjela gradskih projekata Zagreb, zaključili su to da Grad Zagreb mora imati kontrolu nad svim etapama gradskog projekta. Također smatraju da je za kvalitetnu provedbu gradskih projekata potrebna provedba arhitektonsko-urbanističkih natječaja, a za veće i složenije projekte i izrada urbanističkih planova uređenja. Naime, to je jedini demokratski put uključivanja građana u postupak odlučivanja. Uloga je sociologije vrlo važna u svim ra-

zvojnim projektima, bilo urbanističkim, bilo u nekim drugim područjima, upravo zato što sociologija proučava društvo, a bez poznavanja društva u kojemu živimo vrlo je teško raditi planove i projekcije. S druge strane taj participativni proces koji se sve više uvodi kao mjerilo demokratičnosti različitih projekata također je dio sociološkog koncepta, socijalno održivog razvoja i razvoja socijalnog kapitala. U svojem je izlaganju prof. dr. sc. Anka Mišetić istaknula to da u tome smislu jako puno može pomoći sociologija sa svojim istraživanjima društva unutar kojeg se projekti provode.

Istaknuli su i to kako je potrebno razmisliti i o projektima na razini četvrti, od-

nosno o tome da svaka gradska četvrt ima mogućnost provesti jedan manji projekt važan za njezino funkcioniranje s kojim bi se identificirali njezini stanovnici.

Preporuka je za provedbu pojedinih velikih gradskih projekata, s obzirom na složenost poslova i veliki opseg aktivnosti, osnovati interdisciplinarne timove ili angažirati vanjske suradnike pod kontrolom grada, koji bi se od početka do kraja pojedinoga gradskog projekta bavili ne samo osmišljavanjem koncepta, nego i njegovim provođenjem. S obzirom na velik broj gradskih ureda i zavoda, potrebno je od samog početka znati tko ima ovlasti u kreiranju politike gradskih projekata, tko u vođenju projekata i tko snosi odgovornost za njihovu kvalitetnu provedbu, istaknuo je prof. dr. sc. Tihomir Jukić, moderator okruglog stola i predsjednik Područnog odbora Zagreb Hrvatske komore arhitekata.

Prof. dr.sc. Tihomir Jukić snimljen tijekom izlaganja

Što se tiče pripreme gradskih projekata, sudionici okruglog stola složili su se s time da oni trebaju biti pripremljeni tako da se potencijalni korisnici i investitori traže već u etapi pripreme te da je poželjno izraditi i predinvesticijske studije, ali i sustavno se kandidirati za korištenje EU-ovih sredstava.

Potrebno je pronaći balans između opće dobiti za grad i građane te gospodarske isplativosti projekta. Profit ne bi smio biti na prvome mjestu, nego građani i njihove potrebe, zaključio je prof. Jukić.

Drugi okrugli stol održan je 28. studenoga 2018. i bavio se temom prometa, odnosno sve većim prometnim problemima u gradu koji smanjuju kvalitetu života građana poput zagušenosti pojedinih prometnih pravaca, problema onečišćenja, sve duljeg putovanja, parkiranja i sličnog. Sudionici drugoga okruglog stola bili su Jasminka Pilar, dipl. ing. arh., dr. sc. Stjepan Kelčec-Suhovec, dipl. ing. prom., dr. sc. Damir Pološki, dipl. ing. građ., doc. dr. sc. Marko Šoštarčić, dipl. ing. prom., i Marko Stančec, dipl. geograf, a moderator okruglog stola bio je doc. dr. sc. Silvio Bašić, dipl. ing. arh.

Nakon rasprave zaključeno je to da su u Zagrebu izostali jasna i jednoznačna strategija provedbe zacrtanih ciljeva razvoja prometa i koraci kako takvo stanje poboljšati i dovesti na razinu drugih europskih gradova. Nažalost, promet se sagledava samo tako da se saniraju tre-

nutačni prometni problemi u gradu. Ne planira se cjelovito, nego parcijalno, i to samo njegovi segmenti (biciklisti, javni prijevoz, parkiranje u gradu, javne garaže itd.).

U Razvojnoj strategiji Grada Zagreba jako je dobro opisano stanje prometa. Podaci pokazuju to da smo 2000. dosegli prognozu osobnih vozila iz 70-ih godina prošlog stoljeća, a sada je ona još povećana za otprilike 30 posto. Istodobno je u odnosu na 1998. smanjen udio javnog prijevoza. To znači da se neke stvari ne rade na pravi način i da ipak treba odrediti pravu strategiju, odnosno taktiku postizanja željenog cilja prometa u gradu Zagrebu, istaknuo je u svojem uvodnom predavanju moderator okruglog stola doc. dr. sc. Silvio Bašić.

Najveći je problem na pristupnim prometnicama prema središtu grada. Desetljećima planirana prometna mreža, koja bi preuzela taj opseg prometa, nije izgrađena pa se promet usmjerava na točke koje postaju tzv. usko grlo. Nisu izgrađeni mostovi koji bi poboljšali prometno povezivanje južnog dijela grada sa središtem i nije proširena ni poboljšana mreža javnog prijevoza. Biciklistička je mreža nepovezana i rascjepkana, a umjesto biciklističkih staza pločnici se boje u crveno. Prometni sustav u gradu nije jasno definiran i ne zna se tko ima prednost u središtu grada: pješaci, biciklisti ili automobili, zaključili su sudionici okruglog stola, ar-

hitektica/prostorna planerka Jasminka Pilar, prometni stručnjak dr. sc. Stjepan Kelčec-Suhovec, doc. dr. sc. Marko Slavulj s Prometnog fakulteta te Marko Stančec iz Sindikata biciklista.

Samo cjeloviti, interdisciplinarni pristup rješavanju problema u gradskome prometu, istaknuli su sudionici, može dovesti do kvalitetnih rješenja kojima bi se skratilo vrijeme putovanja i reducirala emisija ugljikova dioksida, što bi u konačnici rezultiralo zdravijim i čistijim okolišem, odnosno poboljšanjem kvalitete života građana. Također smatraju da ciljevi i koncept buduće prometne infrastrukture moraju biti jasni stručnjacima i građanima jer se jedino tako može krenuti zajednički, konsenzusom u provedbu postavljene prometne strategije.

Skratilo bi se vrijeme putovanja te bi se podigla kvaliteta življenja. To su ciljevi održivog razvoja. Bez rješenja prometnih problema nema ni kvalitetnije urbanističke vizije Zagreba, zaključio je moderator okruglog stola održanog u Muzeju arhitekture doc. dr. sc. Silvio Bašić.

Treći okrugli stol "Novo doba – Novi ljudi – Nove ideje" održan je 3. prosinca 2018. u Hrvatskom muzeju arhitekture – HAZU u Zagrebu.

Ovim ciklusom razgovora Hrvatska komara arhitekata želi potaknuti neophodne promjene u prostoru, a sve u svrhu poboljšanja kvalitete života svih stanovnika Zagreba.